

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

ВЪРХОВЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПО
ВЪПРОСИТЕ
НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И
ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ

Брюксел, 18.2.2015 г.
JOIN(2015) 4 final

ANNEXES 1 to 2

ПРИЛОЖЕНИЯ

към

съвместното предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която да бъде зета от Съюза в Съвета за асоцииране, създаден със Споразумението за асоцииране между Европейския съюз, Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна, по отношение на приемането на препоръка относно изпълнението на Програмата за асоцииране ЕС—Украйна

ПРИЛОЖЕНИЯ

КЪМ

съвместното предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която да бъде заета от Съюза в Съвета за асоцииране, създаден със Споразумението за асоцииране между Европейския съюз, Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна, по отношение на приемането на препоръка относно изпълнението на Програмата за асоцииране ЕС—Украйна

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

Проект на

ПРЕПОРЪКА

относно изпълнението на Програмата за асоцииране ЕС—Украйна

СЪВЕТЪТ ЗА СТРУДНИЧЕСТВО ЕС—УКРАЙНА,

като взе предвид Споразумението за асоцииране между Европейския съюз, Европейската общност за атомна енергия и нейните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна („Споразумението за асоцииране“), и по-специално член 463 от него,

като има предвид, че:

- (1) Съгласно член 463 от Споразумението за асоцииране Съветът за асоцииране разполага с правомощието да отправя препоръки, целесъобразни с оглед постигане на целите на Споразумението.
- (2) Съгласно член 476 от Споразумението за асоцииране страните предприемат всякакви общи или специални мерки, които се изискват за изпълнението на техните задължения по силата на Споразумението за асоцииране.
- (3) До влизането му в сила Споразумението за асоцииране се прилага временно в съответствие с Решение № 2014/295/ЕС¹ на Съвета от 17 март 2014 г., Решение № 2014/668/ЕС² на Съвета от 23 юни 2014 г. и Решение № 2014/691/ЕС³ на Съвета от 29 септември 2014 г.
- (4) Страните по Споразумението за асоцииране се договориха относно текста на Програмата за асоцииране, която има за цел да подготви и улесни прилагането на Споразумението за асоцииране, като създаде практическа рамка, посредством която да бъдат осъществени техните първостепенни цели за политическо асоцииране и икономическа интеграция.
- (5) Програмата за асоцииране си поставя двойна цел: набелязване на конкретни стъпки, насочени към изпълнение на задълженията на страните, предвидени в Споразумението за асоцииране, и осигуряване на по-широка рамка за по-нататъшно укрепване на отношенията между ЕС и Украйна, която да включва значителна степен на икономическа интеграция и задълбочаване на политическото сътрудничество, в съответствие с основната цел на Споразумението за асоцииране,.

ПРИЕ СЛЕДНАТА ПРЕПОРЪКА

Член единствен

Съветът за асоцииране препоръчва на страните да изпълняват Програмата за асоцииране ЕС—Украйна, представена в приложението, доколкото това изпълнение е насочено към постигането на целите на Споразумението за асоцииране между Европейския съюз, Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна.

¹ ОВ L 161/1, 29.5.2014 г., стр. 1.

² ОВ L 278/1, 20.9.2014 г., стр. 1.

³ ОВ L 289/1, 3.10.2014 г., стр. 1.

Съставено в [...] година.
За Съвета за асоцииране
Председател

**Програма за асоцииране ЕС—Украйна
за подготовка и улесняване на изпълнението на Споразумението за асоцииране**

I. СТРАТЕГИЧЕСКА ЧАСТ

Европейският съюз и Украйна („страните“) признават, че контекстът на техните отношения се е променил в значителна степен и в положителна насока. Понастоящем взаимоотношенията между ЕС и Украйна се основават на онези части от Споразумението за асоцииране, които се прилагат временно, на частите от Споразумението за партньорство и сътрудничество (СПС), които продължават да бъдат в сила, както и на рамката на Европейската политика за съседство. В допълнение към това страните изработиха и въведоха План за действие за либерализиране на визовия режим, чието успешно изпълнение е основен фактор, подпомагащ политическото асоцииране и икономическата интеграция между Украйна и Европейския съюз съгласно Споразумението за асоцииране, а именно по отношение на значителното повишаване на мобилността и междуличностните контакти.

През 2007 г. страните започнаха преговори по Споразумение за асоцииране, а през 2008 г. за задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия (ЗВЗСТ), която да представлява неразделна част от посоченото споразумение. Преговорите за Споразумението за асоцииране бяха финализирани на 19 декември 2011 г., Споразумението беше парафирано на 30 март 2012 г., а частта относно ЗВЗСТ — на 19 юли 2012 г. След подписването на политическите глави от Споразумението за асоцииране между ЕС и Украйна по време на срещата на върха на ЕС на 21 март 2014 г. двете страни подписаха останалите раздели от Споразумението — включително частта за задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия (ЗВЗСТ), в рамките на срещата на върха на ЕС от 27 юни 2014 г.

На 16 септември 2014 г. Споразумението за асоцииране беше ратифицирано от украинския парламент и получи съгласието на Европейския парламент, с което стана възможно временното прилагане на съответните разпоредби на Споразумението за асоцииране от 1 ноември 2014 г., а на частта относно ЗВЗСТ — от 1 януари 2016 г.

Необходимо е предприемането на действия, за да се гарантира, че страните могат да се възползват пълноценно от Споразумението, започвайки с неговото частично временно прилагане. Настоящата програма за асоцииране има за цел да подготви и улесни изпълнението на Споразумението за асоцииране, като създаде практическа рамка, посредством която да бъдат осъществени основните цели за политическо асоцииране и икономическа интеграция, и като предостави списък от приоритети за съвместна работа

по сектори. Фактът, че тя е съсредоточена върху по-ограничен брой приоритети, не следва да засяга обхвата или мандата на съществуващите диалози в рамките на Споразумението за партньорство и сътрудничество, други приложими споразумения или многостранната основа на Източното партньорство, както и обхвата и мандата на бъдещите диалози в рамките на Споразумението за асоцииране, и по-специално не следва да накърнява изпълнението на ангажиментите, поети в СА/ЗВЗСТ, след влизането на Споразумението в сила или при временното му прилагане.

II. ПРИНЦИПИ, ИНСТРУМЕНТИ И РЕСУРСИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА АСОЦИИРАНЕ

Изпълнението на Програмата за асоцииране се ръководи от следните общи принципи:

- Програмата за асоцииране е практически инструмент за подготовка и улесняване на цялостното изпълнение на Споразумението за асоцииране между ЕС и Украйна, както и за постигане на основните цели за политическо асоцииране и икономическа интеграция;
- Приоритетите за действие по Програмата за асоцииране допълват отговорностите на страните за изпълнение на временно прилаганите части от Споразумението за асоцииране между ЕС и Украйна и за прилагане на всички негови разпоредби след влизането му в сила, както и за консолидиране на общото разбиране на страните за необходимите действия за допълнително задълбочаване на политическото асоцииране и икономическата интеграция;
- Приоритетите за действие по Програмата за асоцииране следва да бъдат определени така, че да вземат под внимание структурата на институционалната рамка, очертана в Споразумението за асоцииране между ЕС и Украйна, утвърждаваща съответните задължения и отговорности на всеки орган, а именно що се отнася до Парламентарния комитет за асоцииране и Платформата за гражданското общество;
- Програмата за асоцииране следва да бъде изпълнена при пълно зачитане на принципите на прозрачност, отговорност и приобщаване;
- Изпълнението на Програмата за асоцииране предвижда участието на двете страни;
- Програмата за асоцииране има за цел постигане на осезаеми и ясно определени резултати чрез постепенно осъществяване на практически мерки;
- Страните признават важното значение на поддържането на одобрените приоритети чрез подходящи и достатъчни политически, технически и финансови средства; както и
- Програмата за асоцииране е главният инструмент за мониторинг и оценка на напредъка на Украйна по отношение на изпълнението на Споразумението за асоцииране между ЕС и Украйна, както и за мониторинга и оценката на постигането на основните цели за политическо асоцииране и икономическа интеграция като цяло, по-специално относно резултатите на Украйна в гарантирането на зачитане на общите ценности и напредъка ѝ по отношение на постигането на сближаване с ЕС в областта на политиката, икономиката и

правото. Изпълнението на Програмата за асоцииране подлежи на годишно докладване, мониторинг и оценка, както и ще бъде част от такива. Отбелязаният напредък се подлага на преглед в рамките на структурите, създадени по силата на Споразумението за асоцииране, Споразумението за партньорство и сътрудничество или други приложими споразумения. В този процес страните имат за цел да постигнат, доколкото е възможно, цялостна обща оценка на отбелязания годишен напредък.

Европейският съюз подкрепя Украйна в постигането на целите и приоритетите, заложи в Програмата за асоцииране. За целта той използва всички налични източници на подкрепа от страна на ЕС, както и експертни познания и консултации, най-добри практики и ноу-хау, споделяне на информация, включително предоставянето на консултации и структуриран процес на сближаване с достиженията на правото на ЕС, подкрепа за изграждане на капацитет и институционално укрепване. В този контекст Украйна трябва да използва пълноценно ролята на Консултативната мисия на ЕС за реформа в сектора на гражданската сигурност като част от цялостния принос на ЕС за процеса на реформи. Освен това ЕС насърчава и търси координация на подкрепата от страна на други партньори на Украйна. Съответните финансови инструменти на ЕС също могат бъдат използвани за подпомагане на изпълнението на Програмата за асоцииране. Независимо от това, Програмата за асоцииране сама по себе си не представлява документ за финансово програмиране и не замества предприетите от страните дейности по програмиране или разработване.

ЕС предоставя подкрепа в контекста на общите приоритети за подпомагане на Украйна, както е посочено в многогодишното програмиране в рамките на Европейския инструмент за съседство (ЕИС) като част от общото финансиране, предназначено за Украйна, и изцяло спазвайки съответните правила и процедури за прилагане на външната помощ на ЕС.

В периода 2007—2013 г. ЕС пое ангажимент за предоставяне на двустранна помощ на Украйна в размер на 1,0056 милиарда евро с основна насоченост подкрепа на демократичното развитие и доброто управление, подкрепа на регулаторната реформа и изграждането на административен капацитет, подкрепа на инфраструктурното развитие (Национална индикативна програма за периода 2007—2010 г.) и доброто управление и върховенството на закона, подпомагане на влизането в сила на Споразумението за асоцииране между ЕС и Украйна, включително ЗВЗСТ, устойчиво развитие (Национална индикативна програма за периода 2011—2013 г.). Няколко проекта, финансирани по тази рамка, все още са в процес на осъществяване.

Индикативните финансови средства за двустранна помощ за Украйна в периода 2014—2020 г. са между 828 милиона евро и 1,013 милиарда евро. Подобно на останалите държави в рамките на ЕИС, Украйна също може да се възползва от допълнително разпределение на финансови средства по интегриращата програма.

През 2014 г., в отговор на бързоразвиващите се събития в Украйна и спешната необходимост от набиране на значителна подкрепа за подпомагане стабилизацията и развитието на страната, ЕС прие специална мярка в размер на 365 милиона евро, в това

число 355 милиона евро за „договор за изграждане на държавата“ и програма за подкрепа на гражданското общество в размер на 10 милиона евро.

За 2015 г. евентуална специална мярка може да бъде фокусирана върху развитието на частния сектор и възстановителни дейности. Двустранната помощ на ЕС следва да бъде включена в Единната рамка за подкрепа (ЕРП) като резултат от предстоящото многогодишно програмиране за периода 2016—2017 г., в зависимост от ситуацията на място.

Гражданското общество, по-специално Платформата за гражданското общество ЕС—Украйна, както и Парламентарният комитет за асоцииране също ще бъдат насърчени да насочат своите мониторингови дейности към Програмата за асоцииране. Настоящата Програма за асоцииране може да бъде изменяна или променяна по всяко време при необходимост и с одобрението на Съвета за асоцииране ЕС—Украйна.

III. ОПЕРАТИВНА ЧАСТ

1. Краткосрочни приоритети за действие

Комитетът за асоцииране, учреден по силата на Споразумението за асоцииране, ще определи приоритетите за действие и ще предостави насоки за изпълнението на Програмата за асоцииране в съответствие с условията, посочени в раздел III, точка 8 по-долу.

Сред приоритетите в Програмата за асоцииране с предимство следва да се разглеждат следните действия за краткосрочни реформи:

- **Конституционна реформа**

Възобновяване на конституционната реформа чрез процес на приобщаване и участие, включително активни консултации с гражданското общество, и в съответствие с препоръките на Венецианската комисия, включително законодателни стъпки за поправки на конституцията, способстващи реформата в областта на децентрализацията и реформата на съдебната система;

- **Реформа на изборителната система**

Предприемане на стъпки за хармонизиране на изборното законодателство чрез неговото унифициране и реформи в областта на финансирането на политическите партии, включително държавното финансиране. Това следва да се осъществи с помощта на процес на приобщаване и участие в съответствие с препоръките на ОССЕ/СДИПЧ, GRECO (Групата държави срещу корупцията) и Венецианската комисия, като основен приоритет се отдава на преразглеждането на закона за местните избори предвид местните избори, планирани за втората половина на 2015 г.;

- Предотвратяване и борба с корупцията

Демонстриране на сериозен напредък в борбата с корупцията, включително чрез прилагането на всеобхватния правен пакет в областта на борбата с корупцията, приет на 14 октомври 2014 г., като се започне с изграждането и осигуряването на ефективното функциониране както на Националното бюро за борба с корупцията, така и на Националната агенция за предотвратяване на корупцията;

- Съдебна реформа

Предприемане на допълнителни стъпки относно съдебната реформа, по-специално чрез приемане, в съответствие с европейските стандарти и в тясно сътрудничество със Съвета на Европа/ Венецианската комисия, на стратегия за съдебна реформа, включително подробен, всеобхватен план за изпълнение;

- Реформа в публичната администрация

Поставяне на началото на всеобхватна реформа в публичната администрация, и по-специално по отношение на държавната администрация и звената на органите за местно самоуправление, като се набляга върху европейските принципи на публичната администрация, включително чрез финализиране и приемане на проекта на закон за реформа на публичната администрация;

- Дерегулация

Намаляване на регулаторната тежест за бизнеса, и по-специално МСП, чрез намаляване на броя на разрешителните и лицензите;

- Реформа в областта на обществените поръчки

Подобряване на прозрачността и конкурентоспособността в областта на обществените поръчки. Привеждане на списъка от изключения от сферата на обществените поръчки в съответствие с директивите на ЕС относно обществените поръчки. Осигуряване на състезателна процедура за възлагане на поръчки и достъп до информация, свързана с обществени поръчки, по-специално от страна на публичните предприятия;

- Реформа в данъчната сфера, включително възстановяването на ДДС

Предприемане на стъпки за подобряване на ефективността на данъчната администрация, включително по отношение на искания за възстановяване на ДДС, с цел гарантиране на навременно уреждане на всички одобрени искания за възстановяване на ДДС, като се избягва всякаква форма на дискриминация;

- Външен одит

Продължаване на развитието на дейността в областта на външния одит въз основа на неотдавнашните реформи с цел укрепване на системата от проверки и сравнения;

- Реформа в енергийния сектор

Ускоряване на отделянето на собствеността и реструктурирането на „Нафтогаз“ в съответствие с Третия енергиен пакет, приемане на закона за новия регулаторен орган в сферата на газоснабдяването, електроснабдяването и комуналните услуги и предоставяне на проекти на закони за пазара на природен газ и електроенергия за консултации от страна на ЕС.

2. Политически диалог

2.1 *Демокрация, върховенство на закона, права на човека и основни свободи*

Страните се съгласяват да поддържат диалог и да си сътрудничат с оглед засилване зачитането на демократичните принципи, върховенството на закона и доброто управление, правата на човека и основните свободи, включително правата на етническите малцинства, утвърдени в ключовите конвенции на ООН и Съвета на Европа и съответните протоколи. Диалогът и сътрудничеството в тази насока обхващат следните области:

(i) Укрепване на стабилността, независимостта и ефективността на институциите, гарантиращи демокрацията и върховенството на закона, и по-специално:

- провеждане и приключване на приобщаващ и прозрачен процес на конституционна реформа, включително активни консултации с гражданското общество и други заинтересовани страни, имащ за цел да доизгради конституционна система за ефективен взаимен контрол и възпиране между държавните институции, както и да способства за реформата в областта на децентрализацията и реформата на съдебната система съгласно съответните препоръки на Венецианската комисия;
- укрепване на функционирането на местното и регионалното самоуправление и правния статут на службите на органите за местно самоуправление, включително чрез реформа в областта на децентрализацията, възлагаща им съществени компетенции и съответните финансови ресурси, съгласно приложимите стандарти, утвърдени в Европейската харта за местно самоуправление;
- подобряване и хармонизация на цялото изборно законодателство чрез неговото унифициране, подобряване на друго законодателство, свързано с избори, по-специално закони относно провеждането на референдуми и относно Централната изборителна комисия, както и на законодателството за финансиране на политическите партии (включително за държавното финансиране) чрез процес на приобщаване и участие в съответствие с препоръките на ОССЕ/СДИПЧ, Венецианската комисия и GRECO;
- тясно сътрудничество относно привеждането на законовата рамка на държавната администрация на Украйна в съответствие с европейските принципи на публичната администрация и укрепването на капацитета на публичната администрация в Украйна въз основа на оценка, извършена от SIGMA (Подкрепа за подобряване на държавните институции и системите за управление), включително ефективно управление на публичните финанси, ефективна борба с корупцията и реформа в областта на обществените услуги;
- подпомагане на цялостната реализация на мандата на омбудсмана, включително осъществяването на неговата дейност в регионите и насърчаване на неговото сътрудничество с европейските институции и мрежи за правата на човека. Принципите, свързани със статута на

националните институции (Парижките принципи)⁴, ще бъдат приложими по отношение на този приоритет.

(ii.) Гарантиране на независимостта, безпристрастността, професионализма и ефективността на съдебните органи, прокуратурата и правоприлагащите органи, в които да не се допуска корупция и политическа или друга неправомерна намеса:

- предприемане на допълнителни стъпки относно съдебната реформа, по-специално чрез приемане, в съответствие с европейските стандарти и при тясно съгласуване със Съвета на Европа/Венецианската комисия, на стратегия за съдебна реформа, включително подробен, всеобхватен план за изпълнение, по-специално с оглед:
 - прилагане на украинския Закон относно прокуратурата и предприемане на всички необходими организационни и законови мерки за гарантиране на съответствието на прокурорската дейност с европейските стандарти;
 - гарантиране на ефективното функциониране на Висшия съдебен съвет;
 - приемане и прилагане на законите за съдебната система и за статута на съдиите;
- предприемане на съответните действия за реформата на полицията, включително изменения на Наказателния кодекс и други законодателни актове, свързани с приемането на рамково законодателство относно функционирането на полицията, в тясно сътрудничество със Съвета на Европа/Венецианската комисия, и засилване на обучението на съдии, съдебни служители и прокурори, както и на помощния персонал и на служителите на правоприлагащите органи;
- ефективно въвеждане и прилагане на гражданските, наказателните, икономическите и административните кодекси и съответните им процесуални кодекси въз основа на европейските стандарти;
- осигуряване на необходимите ресурси за ефективното прилагане на Наказателнопроцесуалния кодекс и законодателството относно адвокатската колегия;
- разработване и провеждане на реформа в сектора на гражданската сигурност въз основа на върховенството на закона, демократичното управление, отговорността и зачитането на правата на човека, с помощта на Консултативната мисия на ЕС в Украйна (EUAM) и при пълно взаимодействие с нея, включително чрез изграждане на достъпни, отговорни, ефективни, прозрачни и професионални полицейски сили, въвеждане на основаващ се на правата подход в полицейската дейност, и

⁴

Приети с Резолюция № 48/134 на Общото събрание от 20 декември 1993 г.

полицейска дейност, осъществявана на базата на разузнавателни данни, както и борба с престъпността, включително киберпрестъпността.

(iii.) Гарантиране на зачитането на правата на човека и основните свободи чрез всеобхватно сътрудничество относно защитата на правата на човека и основните свободи, като се обхващат както отделни случаи, така и въпроси в сферата на инструментите на международното право относно човешките права. Това сътрудничество включва, *inter alia*:

- приемане и прилагане на национална стратегия и план за действие в областта на правата на човека с цел осигуряване на съгласуваност на действията на Украйна във връзка с изпълнението на нейните международни ангажименти и политически приоритети в областта на правата на човека.

(a.) *Насърчаване на прилагането на международните и регионалните стандарти за правата на човека*

- своевременно прилагане на всички съдебни решения на Европейския съд по правата на човека и утвърждаване на развиващата се съдебна практика на Съда като основен източник на международното право в областта на правата на човека, с подкрепата на ЕС, както и засилване на превантивните и надзорните функции на Правителствения агент за Европейския съд по правата на човека с цел гарантиране на ефективното прилагане на съдебните решения на този съд;
- прилагане на препоръките на Съвета на Европа по отношение на условията на задържане и медицинската помощ, оказвана на задържани лица;
- насърчаване на осведомеността за правата на човека сред съдии, прокурори и други правоприлагащи органи чрез общи мерки за подобряване на обучението на съдии, прокурори и служители на правоприлагащи органи по въпросите на правата на човека, и по-специално по отношение на борбата срещу изтезанията и нечовешкото или унижително отнасяне;
- продължаване на прилагането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и факултативния протокол към нея;
- гарантиране на пълното прилагане на законодателната рамка за борба с дискриминацията на всякаква основа, включително прилагането на закона за борба с дискриминацията, и засилване на капацитета на омбудсмана в съответствие с докладите за напредъка относно Плана за действие за либерализиране на визовия режим.

(б.) *Свобода на изразяване, на събрания и на сдружаване*

Изразяване:

Утвърждаване на законовата и административната рамка, необходима за упражняването на свободата на изразяване, с особен акцент върху средствата за масова информация и правата на журналистите, предимно чрез:

- сътрудничество по отношение на разработването и прилагането на система за публичното радио- и телевизионно разпространяване, включително чрез обмен на най-добри практики, приемането на законова рамка и нейното прилагане в съответствие с европейските и международните стандарти;
- предприемане на допълнителни стъпки за установяване на ясни правила за балансиран достъп на кандидатите за изборни длъжности до медиите;
-
- осъществяване на сътрудничество с цел поддържане на необходимите условия журналистите да работят свободно и защитени от заплахи или фактически прояви на насилие. Това ще включва обмена на най-добрите практики за ефективна защита на журналистите от страна на правоприлагащите органи.

Събрания:

- предприемане на конкретни действия за приемане и цялостно прилагане на законодателство за свободата на мирни събрания в тясно сътрудничество с украинското гражданско общество, ОССЕ—СДИПЧ и Венецианската комисия и в съответствие с най-добрите европейски практики;
- разширяване на сътрудничеството с оглед допълнително засилване на осведомеността на правоприлагащите органи и съдилищата по отношение на зачитането на правото на свобода на мирни събрания, по-специално чрез обмен на най-добри практики, обучение и сътрудничество относно правилата за прилагането на законодателните разпоредби.

Сдружаване:

Създаване на благоприятни законови и институционални условия за институциите на гражданското общество, по-специално с оглед насърчаване приобщаването на гражданите и тяхното участие в процеса на оформяне на решения в публичната сфера:

(в.) Гарантиране на зачитането на правата на малцинствата

- обмен на най-добри практики относно мерки за защита на малцинствата от дискриминация и социално изключване в съответствие с европейските и международните стандарти с цел изработване на съвременна законова рамка. Осъществяване на тясно сътрудничество между органите и представители на малцинствените групи;
- сътрудничество по отношение на мерките за борба с нарастването на нетърпимостта и случаите на престъпления от омраза (независимо дали произтичат от расизъм, хомофобия, ксенофобия или антисемитизъм).

(г.) Борба срещу изтезанията и нечовешкото и унижително отнасяне

- допълнително засилване на усилията за усъвършенстване на правната основа и практика в областта на задържането, по-специално що се отнася до предварителното и административното задържане, с цел ефективното решаване на въпроса с произволното задържане;

- подобряване на условията на задържане за всички лишени от свобода, независимо дали са задържани предварително или след като са били осъдени, както и по време на ескортиране, с цел елиминиране на малтретирането и прилагане на препоръките на Комитета на ООН срещу изтезанията и на Европейския комитет за предотвратяване на изтезанията;
- осигуряване на необходимите ресурси за ефективното прилагане на Националния механизъм за предотвратяване на изтезанията;
- изграждане на ефективен механизъм за подаване на жалби относно действията на служители на правоприлагащи органи и тяхното разследване от страна на независим орган (Държавното бюро за разследване).

(д.) Гарантиране на равно третиране

- обмен на най-добри практики с цел гарантиране на равенството между мъжете и жените в социалния и икономическия живот и насърчаване на по-широкото участие на жените в обществения живот и вземането на решения;
- борба с домашното насилие чрез подпомагане укрепването на законовата рамка и практиките на правоприлагащите органи относно домашното насилие, както и чрез повишаване на осведомеността и обучения.

(е.) Гарантиране на зачитането на правата на децата

- прилагане на мерки за защита на децата срещу всички форми на насилие и облекчаване на положението на уязвимите деца и бедността сред децата, включително мерките в контекста на ангажиментите по силата на Факултативния протокол относно търговията с деца, детската проституция и детската порнография с цел засилване на сътрудничеството по отношение на предотвратяването на търговията, трафика и експлоатацията на деца;
- предоставяне на необходимите ресурси и засилване на ролята на омбудсмана за предприемане на необходимите мерки и наблюдаване на ситуацията;
- изработване на стандарти за правораздаване по отношение на непълнолетни в съответствие с приложимите международни стандарти.

(ж.) Гарантиране на зачитането на профсъюзните права и основните трудови стандарти

- допълнително засилване на усилията, включително чрез обмен на най-добри практики, за насърчаване на пълното упражняване на профсъюзните права и прилагане на основните трудови стандарти въз основа на конвенциите на Международната организация на труда и насърчаване на ефективното използване на колективно трудово договаряне.

2.2. *Предотвратяване и борба с корупцията*

- прилагане на съответните препоръки на механизма на Съвета на Европа „Група държави срещу корупцията“ (GRECO) и ОИСП;

- гарантиране на адекватни последващи мерки за изпълнение на препоръките за борба с корупцията, посочени в докладите за напредъка на изпълнението на Плана за действие за либерализиране на визовия режим;
- предприемане процес на цялостна реформа на борбата с корупцията, водеща до осезаеми резултати относно предотвратяването и борбата с корупцията при ясни отговорности, възложени на специализирани органи, и бюджет, заделен за изпълнението на конкретни действия;
- гарантиране на прилагането на законите за борба с корупцията, приети на 14 октомври 2014 г., по-специално бързото и ефективно изграждане на двете агенции, предвидени в антикорупционното законодателство, и на разработването на цялостен план за изпълнение на Националната стратегия за борба с корупцията за периода 2014—2017 г.;
- гарантиране на ефективното функциониране на бюрото за борба с корупцията като специализирана агенция за разследвания в сферата на борбата с корупцията, имаща за цел разкриване и досъдебно разследване на тежки корупционни престъпления;
- провеждане на мерки за предотвратяване и борба с корупцията на всички равнища на обществото, особено по отношение на корупцията по високите етажи на властта, в правоприлагащите органи, митниците и данъчните системи, както и осигуряване на прозрачност на финансирането чрез разработване на етични кодекси и провеждане на специализирани обучения;
- прилагане на законодателство, което въвежда нов режим на конфискация и изземване на облагите, придобити от престъпленията, в съответствие с европейските стандарти;
- гарантиране на прозрачност по отношение на декларирането на имуществото и внедряването на система за прозрачност и проверка на имуществото на политици и на държавни служители;
- гарантиране на разкриването на информация за крайните бенефициери на юридически субекти и за регистрирани вещни права върху недвижимо имущество и съответните тежести, вписани в държавния регистър на вещните права върху недвижимо имущество;
- предвиждане на защита на подаващи сигнали за злоупотреби лица и осигуряване на съответна защита срещу неблагоприятни последици;
- предприемане на необходимите стъпки за сключването на Споразумението за сътрудничество с Евроюст, парафирано на 8 декември 2011 г., и Споразумението за оперативно сътрудничество с Европол;
- гарантиране на прозрачност и отговорност на всички равнища, създаване на условия участниците в гражданското общество и независимите медии да упражняват наблюдение върху корупцията;
- реформиране на правилата относно финансирането на политическите партии в съответствие с препоръките на GRECO и процедурите за отнемане на имунитета на народните представители срещу наказателно разследване.

2.3. *Външна политика и политика на сигурност*

Регионални и международни въпроси, сътрудничество относно външната политика и политиката на сигурност, неразпространение на ОМУ и разоръжаване, предотвратяване на конфликти и управление на кризи

- (i.) Засилване на сътрудничеството в рамките на областта на ОВППС (общата външна политика и политиката на сигурност):
- консултации и координация относно действия, предприети на двустранно и многостранно равнище, в рамките на международни усилия с общата цел за намиране на устойчиво политическо решение на ситуацията в някои региони на Донецка и Луганска област в Украйна вследствие на неправомерните действия на Руската федерация;
 - подкрепа на работата на Специалната мисия за мониторинг на ОССЕ, Специалната мисия за наблюдение на ОССЕ и всякакви други мисии на ОССЕ с оглед подпомагане на прекратяването на огъня и наблюдение на границите.
- (ii.) Допълнително засилване на сближаването в областта на регионалните и международните въпроси, предотвратяването на конфликти и управлението на кризи; съвместна работа за постигане на по-висока ефективност на многостранните институции и конвенции с цел укрепване на глобалното управление, засилване на координацията по отношение на борбата със заплахи за сигурността и решаване на въпроси в областта на развитието:
- активизиране на консултациите и координацията чрез налични дипломатически и военни канали с цел решаване на международни въпроси от общ интерес, включително и особено предизвикателства относно общоприети принципи в областта на международния мир и сигурност, утвърдени от Хартата на ООН, Заключителния акт от Хелзинки на ОССЕ и други приложими многостранни документи, също от гледна точка на практиката на Украйна по отношение на привеждането в съответствие с декларациите и общите позиции на ЕС в областта на ОВППС;
 - продължаване на диалога относно прилагането на Европейската стратегия за сигурност;
 - продължаване на редовните консултации между ЕС и Украйна относно управлението на кризи;
 - продължаване на практиката на съвместно идентифициране на възможности за участие на Украйна в текущите и бъдещите дейности в сферата на ОПСО (общата политика за сигурност и отбрана) въз основа на положителния опит от участието на Украйна в операциите на ЕС на Балканите, както и в други операции на ЕС (например операция „Аталанта“);
 - допълнително прилагане на договореностите от Севиля за консултации и сътрудничество между ЕС и Украйна по отношение на ръководените от ЕС операции по управление на кризи, включително продължаване на участието на Украйна в съответните учения за управление на кризи и обучения в сферата на ОПСО;

- повишаване на оперативната съвместимост, където е уместно, между мироопазващите структури на Украйна и силите на държавите — членки на ЕС, чрез извличане на поуки от съответните операции на ЕС по управление на кризи, в които Украйна е взела участие, както и чрез ангажиране на структурите на въоръжените сили на Украйна във формирането на мултинационалните тактически бойни групи на ЕС;
- засилване на съвместните усилия на Украйна и ЕС в рамките на формата „5+2“ с цел постигане на практически осъществимо разрешаване на конфликта в Приднестровския район на Република Молдова;
- продължаване на сътрудничеството на ЕС и Украйна с Република Молдова по отношение на граничните въпроси, по-специално чрез финансирани от ЕС интервенции, като например Мисията на ЕС за оказване на съдействие в областта на граничния контрол в Молдова и Украйна (EUBAM);
- продължаване на консултациите за санкции, прилагани от ЕС;
- проучване на допълнителни конкретни начини за постигане на по-тясно сближаване в сферата на външната политика и политиката на сигурност;
- предприемане на мерки за насърчаване на военното сътрудничество и сътрудничеството от технически характер между ЕС и Украйна;
- насърчаване и улесняване на прякото сътрудничество по конкретни дейности, съвместно определени от двете страни, между съответните украински институции и агенции и органи в областта на ОВППС/ОПСО, като например Европейската агенция за отбрана, Европейския институт за изследване на сигурността, Сателитния център на Европейския съюз и Европейския колеж по сигурност и отбрана.

(iii.) Задълбочаване на сътрудничеството за преодоляване на общи заплахи за сигурността, включително борбата с тероризма, неразпространението на оръжия за масово унищожение и незаконния износ на оръжия:

- продължаване на сътрудничеството в областта на неразпространението на оръжия за масово унищожение, включително по отношение на аспекти, свързани с прилагането на национално равнище на съответните международни инструменти, като например КХО (Конвенция за химическите оръжия), КБТО (Конвенция за биологично и токсично оръжие) и ДНЯО (Договор за неразпространение на ядреното оръжие), както и режимите за контрол върху износа;
- допълнително усъвършенстване на националната система за контрол върху износа, контролиране на международния трансфер на стоки, свързани с ОМУ, включително контрол по отношение на крайната употреба на стоки с двойна употреба, съгласно съответните регламенти на ЕС, допълнително сътрудничество относно изработването на национални списъци на стоки с двойна употреба, контрол върху нематериалния трансфер на технологии, прилагане на системата за контрол върху износа, включително предотвратяване и санкциониране на

нарушения на законодателството относно контрола върху износа, както и информационна дейност, насочена към промишления сектор;

- продължаване на сътрудничеството в борбата срещу трафика на ядрени материали;
- продължаване на сътрудничеството за постигането на целите на Глобалното партньорство на страните от Г-7 във всички негови аспекти;
- осъществяване на сътрудничество по отношение на повишаването на стандартите за биологична сигурност и биологична безопасност в лабораториите, в други съоръжения и по време на транспортирането на опасни биологични агенти, по-специално от гледна точка на текущия диалог за евентуално сътрудничество в областта на биологичната сигурност и биологичната безопасност;
- сътрудничество по отношение на повишаването на сигурността на дейности в космическото пространство чрез мерки за изграждане на доверие, като например предложените от проекта на ЕС за кодекс за поведение;
- допълнително сътрудничество относно износа на оръжие в съответствие със съдържанието и принципите на Обща позиция 2008/944/ОВППС на Съвета, определяща общи правила за режим на контрол върху износа на военни технологии и оборудване, както и по отношение на ратифицирането и прилагането на Договора за търговията с оръжие, приет на Общото събрание на ООН на 2 април 2013 г. и влязъл в сила на 24 декември 2014 г.;
- задълбочаване на сътрудничеството по отношение на борбата с незаконния трафик на ЛСМО (леко стрелково и малокалибрено оръжие) и боеприпаси за него;
- съвместно преодоляване на заплахите за сигурността, произлизащи от украински запаси от муниции, включително противопехотни мини; изпълнение на проект за унищожаването на противопехотни мини съгласно разпоредите на Конвенцията за забрана на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване от 1997 г. (Отавската конвенция) с финансовата подкрепа на ЕС.

2.4 *Международен наказателен съд*

- засилване на сътрудничеството за насърчаване на мира, международното правосъдие и борбата срещу безнаказаността, включително чрез ратифицирането и прилагането на Римския статут на Международния наказателен съд (МНС) от 1998 г. и свързаните с него инструменти.

3. *Сътрудничество в сферата на правосъдието, свободата и сигурността*

3.1 *Защита на данните*

- подкрепа за укрепване на украинската система за защита на личните данни;

- прилагане на законодателната рамка и гарантиране на висока степен на защита на личните данни в съответствие с европейските инструменти и стандарти;
- увеличаване на капацитета на органа за защита на данните (омбудсман) и проследяване на прилагането на стандартите за защита на данните във всички сектори, особено по отношение на правоприлагането.

3.2. *Правно сътрудничество*

- продължаване на засилването на съдебното сътрудничество по граждански и търговски въпроси чрез присъединяване към многостранни конвенции и чрез тяхното прилагане, по-специално Конвенциите на Хагската конференция по частно международно право в областта на международното правно сътрудничество и съдебно производство, както и закрилата на децата;
- продължаване на засилването на съдебното сътрудничество по отношение на наказателноправни въпроси чрез присъединяване към съответните конвенции и чрез тяхното прилагане, особено тези на Съвета на Европа;
- предприемане на необходимите стъпки за сключването на Споразумението за сътрудничество с Евроюст, парафирано на 8 декември 2011 г.

3.3. *Сътрудничество в областта на управлението на границите, миграцията и убежището*

(i) Управление на границите

- допълнително укрепване на управлението на границите и поддържане на високо равнище на граничните проверки и наблюдението на границите и разширяване и модернизация на фиксираните и мобилните съоръжения за видеонаблюдение на границите;
- подобряване на ефективността на граничния контрол чрез въвеждане на общи гранични проверки и наблюдение на границите, както и оперативен обмен на информация в звената за контакт;
- продължаване на разработването и прилагането на обща методология за анализ на риска, разузнаване и управление на потока от данни и подобряване на изпълнението въз основа на продукти за анализ на риска;
- увеличаване на междуведомственото сътрудничество и осигуряване на достъп на Националната служба за гранична охрана до различни бази данни, съдържащи статистическа информация, както и до базите данни на ИНТЕРПОЛ;
- развитие на сътрудничество в областта на интегрираното управление на границите, включително с широката подкрепа на ЕС, чиито параметри ще бъдат съвместно определени;
- продължаване на процеса на демаркиране на украинските граници с техническата подкрепа на ЕС и в съответствие с международните стандарти, като се осъществява сътрудничество с органите на съответните съседни държави, ако е уместно;

- засилване и задълбочаване на сътрудничеството в рамките на съществуващите работни споразумения между украинската Служба за гранична охрана и Frontex, включително по-специално в областта на анализа и управлението на риска;
- в контекста на продължаващото сътрудничество между Украйна и Република Молдова по гранични въпроси, включително ефективния обмен на информация относно потока на стоки и хора през общата граница, Украйна и Европейският съюз ще поддържат своето сътрудничество с Република Молдова, по-специално чрез технически тристранни преговори и с подкрепата на Мисията на ЕС за оказване на съдействие в областта на граничния контрол, като адаптират мандата на мисията така, че да отразява развитието на изискванията на това сътрудничество;
- осигуряване на изработването и прилагането на следващото поколение стратегия за интегрирано управление на границите (ИУГ) в периода след 2016 г.;
- прилагане на логистични стратегии с цел гарантиране на подходящото използване на инфраструктурата, техническото оборудване, информационните системи, финансовите и човешките ресурси.

(ii.) Миграция:

- продължаване на ефективното прилагане на Споразумението между ЕС и Украйна за обратно приемане на лица и на мерки за реинтегриране на украински граждани (които се връщат доброволно или по споразумение за обратно приемане);
- прилагане на практическите дейности и мерки за повишаване на ефективността и значението на споразуменията за обратно приемане като цяло;
- осигуряване на необходимите на Държавна миграционна служба финансови и човешки ресурси за изпълнение на съответните мерки съобразно правната рамка за управление на миграцията;
- разработване на допълнителни форми и модули за обучение, както и обучение по чужд език за длъжностните лица;
- засилване на междуведомственото сътрудничество в сферата на миграцията и разработване и въвеждане на форми и механизми на сътрудничество по всички въпроси, свързани с миграцията;
- осигуряване на подходяща инфраструктура (включително центрове за задържане) и укрепване на отговорните органи с оглед осигуряване на ефективно експулсиране на незаконно пребиваващи и/или транзитно преминаващи граждани на трети държави от територията на Украйна;
- гарантиране на зачитането на правата на човека при административното задържане и изработване на интеграционната рамка.

3.4. Убежище

- практическо прилагане на Конвенцията на ООН за статута на бежанците от 1951 г. и протокола към нея от 1967 г., включително правото да се

търси убежище и зачитането на принципа за „забрана за връщане“, както и Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност от 2000 г. с цел борба и предотвратяване на организирани или неорганизиран престъпни дейности;

- гарантиране на ефективно прилагане на законодателството в областта на убежището, включително осигуряване на подходяща инфраструктура (включително центрове за временно настаняване) и зачитане на основните права на търсещите убежище и ползващи се с международна закрила лица;
- рационализиране на процеса на вземане на решения по производствата за предоставяне на убежище и укрепване на капацитета на отговорните органи, по-специално в сферата на процедурите за убежище и приемането на лица, търсещи убежище, и ползващи се с международна закрила лица, с цел осигуряване на ефективен достъп до техните права;
- осигуряване на ефективен достъп до процедури и права на лица, търсещи убежище, и ползващи се с международна закрила лица, включително тълкуването им от служителите на граничните контролно-пропускателни пунктове, в приемните центрове и регионалните служби, където се извършват производства за предоставяне на убежище;
- осигуряване на постоянни обучения на специалисти в сферата на убежището и миграцията, включително съдии и магистрати, правителствени и административни служители, полиция, национална служба за гранична охрана, психолози, социални работници.

3.5. *Полицейско сътрудничество, организирана престъпност и изпирание на пари*

(i.) Полицейско сътрудничество:

- засилване на международното оперативно полицейско сътрудничество, включително чрез формиране на съвместни двустранни или многостранни екипи за (inter alia) разследване и задълбочаване на трансграничното сътрудничество чрез извършване на съвместни операции.

(ii.) Организирана престъпност:

- гарантиране на изпълнението на стратегията и на плана за действие за борба с организираната престъпност, включително ефективна координация между съответните органи;
- засилване на защитата на свидетелите чрез ефективно прилагане на механизмите, предвидени в действащото законодателство, както и разпоредби относно сътрудничеството на бивши членове на престъпни групи с правоприлагачи органи, включително обсъждане на разработването на специални програми за субсидиране и възнаграждаване на тяхното сътрудничество.

(iii.) Трафик на хора:

- изпълнение на Държавната целева социална програма за борба с трафика на хора, включително ефективна координация между отговорните органи;
- осигуряване на ефективна защита на жертвите на трафика на хора и укрепване на процесуалните права чрез система за осъществяване на предпазни мерки;
- осигуряване на достатъчни бюджетни средства за подпомагане на кампании за превенция и други програми за осведоменост и обучение на напреднало ниво за правителствени служители, включително служители на предна линия;
- гарантиране на предотвратяването на трафика на хора, включително чрез намаляване на търсенето, стимулиращо всякакви форми на експлоатация.

(iv.) Справяне с незаконните наркотици:

- развитие на сътрудничество относно приемането и прилагането на Национална стратегия на Украйна относно наркотиците (до 2020 г.) и на съответния план за действие въз основа на принципите на Стратегията на ЕС в областта на наркотиците (за периода 2013—2020 г.), по-специално по отношение на балансирания подход за намаляване на доставките и търсенето на незаконни наркотици;
- осигуряване на финансови средства за мерки, насочени към прилагането на Стратегия на държавната политика в областта на наркотиците;
- гарантиране на прилагането на съответните конвенции на ООН и на Съвета на Европа;
- осигуряване на ефективна превенция и работа за намаляване на доставките, трафика и търсенето на незаконни наркотици;
- засилване на разследващите дейности, осъществявани посредством Главната прокуратура, чрез обучение на полицейски служители и агенти под прикритие;
- продължаване на сътрудничеството по разработването на научната основа и независима система за мониторинг на наркотиците, както и на обмена на информация с ЕЦМНН (Европейски център за мониторинг на наркотиците и наркоманиите) за нови видове наркотици;
- създаване на възможности Украйна да участва в мрежата за мониторинг на наркотиците REITOX (Европейска информационна мрежа за наркотиците и наркоманиите), организирана от ЕЦМНН, както и разработване на подходяща пътна карта, включваща Украйна в мрежата за мониторинг на наркотиците REITOX;
- увеличаване на капацитета на мрежата за мониторинг на наркотиците в Украйна в ролята ѝ на независим орган съгласно изискванията на ЕЦМНН;
- развитие на сътрудничество по отношение на борбата с транснационалната организирана престъпност, включително борбата с трафика на хора, борбата с наркотиците, борбата с изпирането на пари и киберпрестъпността, чрез насърчаване на ефективна вътрешна и външна

координация, сътрудничество, провеждане на съвместни операции и обмен на статистическа информация, споделяне на най-добри практики.

(v.) Изпиране на пари:

- ефективно осъществяване на дейности за предотвратяване и борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, по-специално чрез: прилагане на законодателството на ЕС в тези области; засилване на сътрудничеството със Специалната група за финансови действия (FATF), Съвета на Европа, и по-конкретно неговия Комитет на експертите за оценка на мерките за борба срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма (MONEYVAL), както и други компетентни органи в държави — членки на ЕС;
- засилване на сътрудничеството между Държавната служба за финансов контрол (ДСФК) на Украйна и звената за финансово разузнаване, както и, с оглед постигане на тази цел, изследване на възможността за свързване на ДСФК на Украйна с платформите за обмен на информация на звената за финансово разузнаване на ЕС (понастоящем FIU.Net) с оглед увеличаване на трансграничния обмен на информация в борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма.

3.6 Облекчаване и либерализация на визовия режим

- гарантиране на пълно прилагане на измененото споразумение между Украйна и ЕС относно Улесняването на издаването на визи и на Споразумението между Украйна и ЕС за обратно приемане на лица;
- насърчаване на държавите — членки на ЕС, да използват заложените в достиженията на правото на ЕС гъвкави механизми, за да намалят или да премахнат визовите такси в определени случаи, както и да поощрят издаването на многократни визи с дълъг срок на валидност в съответствие с разпоредбите на действащото Споразумение за визово облекчение;
- активно провеждане на диалога по отношение на визовия режим с цел установяване на безвизов режим между ЕС и Украйна въз основа на Плана за действие за либерализиране на визовия режим между ЕС и Украйна, представен на срещата на върха ЕС—Украйна на 22 ноември 2010 г., и на националния план на Украйна за неговото изпълнение, одобрен от президента на Украйна на 22 април 2011 г.

3.7 Ситуация в Източна Украйна и Крим

- ефективно изпълнение на Плана за действие за организиране на граничния контрол в района на границата между Украйна и Русия и на административната линия с Крим;
- предвид настоящия конфликт засилване на мерките за развитие на капацитета на украинските органи както на централно, така и на регионално равнище за: i) ускоряване регистрацията на вътрешно разселените лица и увеличаване на координацията за бързото предоставяне на спешна и дългосрочна помощ на вътрешно разселени лица; ii) адаптиране на правната и регулаторната уредба, отнасяща се до вътрешно разселените лица, хуманитарния достъп и предоставянето на помощ; iii) гарантиране на предотвратяване и защита на уязвими лица, жертви на трафик, включително деца.

4. Икономическо сътрудничество

Страните си сътрудничат с цел оказване на подкрепа на Украйна в изграждането на напълно функционираща пазарна икономика и постепенното сближаване на нейните политики с политиките на ЕС в съответствие с ръководните принципи за макроикономическа стабилност, стабилни публични финанси, надеждна финансова система и устойчив баланс на плащанията, по-специално:

- развиване на капацитета на Украйна за макроикономически прогнози, *inter alia*, чрез подобряване на методологията за разработване на сценарии за развитие, както и за мониторинг на икономическите процеси чрез подобряване на качеството на анализ на факторите на въздействие и чрез обмен на най-добри практики;
- гарантиране на независимостта на Националната банка на Украйна в съответствие с най-добрите практики на ЕС, както и с експертната подкрепа на ЕС, включително от страна на Европейската централна банка;
- споделяне на опита на ЕС, включително на ЕЦБ, по отношение на политиките за регулирането и надзора на валутните курсове и финансовия и банковия сектор и подпомагане на Украйна да изгради и укрепи своя капацитет в тези области;
- укрепване на устойчивостта и управлението на публичните финанси чрез провеждане на фискални и разходни реформи и чрез усъвършенстване на процеса на бюджетно планиране, по-специално посредством:
 - обмен на информация, опит и най-добри практики и предприемане на други мерки с оглед разработване на средносрочна система за прогнозиране/планиране и подобряване на точността на макроикономическите и бюджетните средносрочни прогнози;
 - обмен на информация, опит и най-добри практики за рационализиране и укрепване на процеса на бюджетно планиране, изпълнение и надзор, разработване на програмно бюджетниране и евентуално установяване на фискални правила, включително чрез въвеждане на ограничения относно броя ревизии на бюджета;
 - въвеждане на мерки за подобряване на спазването на данъчното законодателство и намаляването на данъчните измами;
 - подобряване на ефективността на данъчната администрация, включително по отношение на искания за възстановяване на ДДС;
 - изпълнение на Националната стратегия за управление на публичните финанси и свързания с нея план за действие, одобрени от украинското правителство през август 2013 г., със съвместната подкрепа на ЕС и програмата SIGMA на ОИСР, както и разработване на оценка на публичните разходи и финансовата отчетност (PEFA) за 2015 г., финансирана от Световната банка;
 - осигуряване на устойчива пенсионна система, включително чрез обмен на най-добрия експертен опит на ЕС и държавите — членки на ЕС, по отношение на реформите на пенсионната система;

- обмен на информация и опит относно укрепването на управлението на публичния дълг и усъвършенстване на управлението в тази област в съответствие с най-добрите практики на ЕС, включително разработването на средносрочна стратегия за управление на дълга.
- намаляване ролята на държавата в определянето на цените и въвеждане на процедури за пълно възстановяване на разходите в съответствие с най-добрите практики на ЕС, по-специално регулиране на цените на комуналните услуги, като успоредно с това се разработва мрежа за социална закрила с цел защитаване на най-уязвимите лица от увеличението на цените;
- допълнително разработване на ясни, конкурентни и прозрачни приватизационни правила и процедури и прилагането им в съответствие с най-добрите практики на ЕС;
- укрепване на корпоративното управление, по-специално в държавните предприятия, включително реструктуриране на държавни предприятия, укрепване на управлението на публичната собственост и преразглеждане на системата за държавни субсидии.

5. Търговия и свързани с търговията въпроси

Предвид необходимостта от продължаване на процеса на реформи и модернизация съгласно международните ангажименти на Украйна съответната подготовка за съвременното изпълнение на дял IV от Споразумението за асоцииране ще продължи, като ЕС ще оказва подкрепа по целесъобразност. С оглед на тази подготовка и на необходимото подобряване на бизнес климата органите на Украйна ще работят, като се консултират редовно с широката бизнес общност.

5.1 Търговия със стоки

Страните си сътрудничат по отношение на подготовката на съответното и съвременно изпълнение на разпоредбите за „Национално третиране и достъп на стоки до пазара“ от Споразумението за асоцииране, по-специално чрез съвместни консултации, с цел:

- разработване на механизъм за определяне на входна цена за употребявани облекла и други артикули втора употреба, класифицирани съгласно украинския митнически кодекс под № 6309 00 00;
- идентифициране на механизми за съвременно прилагане на специфичните мерки, подлежащи на изпълнение от страните съгласно Споразумението, включително:
 - защитни мерки за износни мита, подлежащи на изпълнение от страна на Украйна;
 - защитни мерки за пътнически автомобили, подлежащи на изпълнение от страна на Украйна;
 - управление на тарифните квоти за определени стоки.

5.2 Технически регламенти за промишлени стоки, стандарти и процедури за оценяване на съответствието

- усъвършенстване на украинското законодателство по отношение на техническото регулиране, стандартизацията, оценката на съответствието, пазарното наблюдение, метрологията и акредитацията във връзка с разпоредбите относно разпространението на промишлени продукти в съответствие с достиженията на правото на ЕС с цел постепенното премахване на търговските бариери между страните по Споразумението;
- установяване на двустранен диалог относно техническите регламенти с цел насърчаване и поощряване на:
 - обмяна на информация и опит с цел подобряване на качествена инфраструктура за целите на техническите регламенти, стандартите, оценката на съответствието, акредитацията и наблюдението на пазара;
 - сътрудничеството между техните съответни организации за стандартизация, метрология, акредитация, оценка на съответствието и наблюдение на пазара;
 - развитието на качествена инфраструктура за целите на стандартизацията, метрологията, акредитацията, оценката на съответствието и наблюдението на пазара;
 - участието на украинските организации в работата на свързаните европейски организации;
- предприемане на действия в съответствие със Стратегията за развитие на системата за техническа регулация до 2020 г.

5.3 Санитарни и фитосанитарни мерки

С цел постепенно сближаване на украинското законодателство и практики по отношение на санитарните и фитосанитарните мерки (СФМ) относно храните и фуражите, растителната и ветеринарната защита и хуманното отношение към животните с тези на Европейския съюз ЕС ще подкрепи Украйна, включително чрез наличните инструменти, да изпълни съответната програма за институционални реформи (ПИР) и да:

- изработи цялостна стратегия за безопасност на храните, имаща за цел да реформира всички мерки, описани в приложения към главата за СФМ към Споразумението за асоцииране;
- представи предложения по отношение на тази част от украинското законодателство, която все още подлежи на сближаване;
- укрепи административния капацитет в тези области чрез:
 - преразглеждане на функциите на настоящите държавни/правителствени органи, отговарящи за СФМ, като се има предвид законодателството на ЕС;
 - обучение на специалисти от украинските компетентни органи, отговарящи за СФМ, по-специално по отношение на прилагането на сближеното законодателство;

- привеждане на лабораториите по безопасност на храните, ветеринарна защита и фитосанитарен контрол в съответствие с изискванията на ЕС.
- изгради система за ранно предупреждение по отношение на безопасността на храните и фуражите, ветеринарната защита и фитосанитарния контрол;
- оказва подкрепа на операторите от сектора на храните за изграждането на собствени системи за контрол;
- организира информационни кампании с участието на съответните агенции и НПО относно условията за достъп до пазарите на ЕС.

5.4 Търговия с услуги, свобода на установяване и инвестиционна дейност

Продължаване на ефективния диалог относно търговията с услуги в съответствие с разпоредбите на Споразумението за асоцииране.

5.5 Движения на капитали и плащания

Продължаване на ефективния диалог относно движенията на капитали и плащанията, по-специално с оглед осъществяване на наблюдение на спазването на всички съществуващи ангажименти, посочени в Споразумението за асоцииране.

5.6 Обществени поръчки

Страните отделят особено внимание на сътрудничеството по отношение на предприемането на следните мерки:

- засилване и укрепване на сътрудничеството, включително чрез техническа помощ, с цел предприемане на подходящи мерки, по-специално насочени към осигуряването на гаранции, че централният правителствен орган, отговарящ за икономическата политика, разполага с достатъчен административен капацитет за изпълнението на своите задачи в областта на обществените поръчки;
- гарантиране, че независимият орган за преглед (Антимонополен комитет) притежава достатъчен административен капацитет за осигуряване на ефективни средства за правна защита в съответствие с Директиви 89/665 и 92/13;
- започване на изготвянето на подробна пътна карта за обществените поръчки съгласно член 152 от Споразумението за асоцииране, като се използват наличните договорености за техническа помощ, включително посредством срещи на експертно равнище, ако е необходимо;
- предприемане на действия за допълнителна хармонизация на украинското законодателство в областта на обществените поръчки с най-новите достижения на правото на ЕС въз основа на стратегия за обществените поръчки.

5.7 Конкуренция

(i.) Държавна помощ:

Страните си сътрудничат по отношение на изграждането на ефективна система за контрол и наблюдение на държавната помощ в Украйна и прилагат съответната програма за институционални реформи (ПИР).

(ii.) Антитръстово законодателство:

Страните си сътрудничат с цел:

- повишаване на прозрачността и предсказуемостта на политиката на конкуренция в Украйна, включително публикуването на решенията на Комисията за защита на конкуренцията в рамките на разумен период след тяхното приемане и на принципите, използвани по отношение на въвеждането и прилагането на законите в областта на конкуренцията;
- насърчаване на сближаването на украинското законодателство и практики в областта на конкуренцията с достиженията на правото на ЕС, по-специално по отношение на правилата за контрола на сливанията и на принципите, използвани по отношение на въвеждането и прилагането на законите в областта на конкуренцията;
- прилагане на разпоредбите, посочени в главата относно конкуренцията от Споразумението за асоцииране (частта за ЗВЗСТ).

5.8 *Интелектуална собственост*

Засилване на сътрудничеството относно защитата на правата на интелектуална собственост (ПИС) чрез обмен на опит и организиране на съвместни дейности по въпросите на ПИС, както и продължаване на диалога за ПИС с цел:

- надлежно прилагане на стандартите, утвърдени в Директива 2004/48/ЕО относно упражняването на ПИС и Регламент № 608/2013 относно защитата на правата върху интелектуалната собственост, осъществявана от митническите органи;
- предприемане на ефективни мерки срещу фалшифицирането и пиратството и осигуряване на ефективно съблюдаване на законодателството за правоприлагане и на санкциите за нарушение на правата на интелектуална собственост въз основа на стратегия за прилагането на ПИС;
- утвърждаване на съгласуван и цялостен капацитет за правоприлагане на равнище публични органи (административни, съдебни и оперативни органи), по-специално увеличаване на ресурсите за правоприлагане в рамките на Министерството на вътрешните работи по отношение на интернет пиратството.

5.9 *Улесняване на митническия режим и търговските отношения*

Страните прилагат Стратегическата рамка за митническо сътрудничество между ЕС и Украйна в съответствие с нейната пътна карта за периода 2012—2014 г., в която са определени конкретни приоритети и дейности. Страните поставят акцент върху следните мерки:

(i.) Безопасни и безпрепятствени търговски коридори:

- изграждане на обща прозрачна търговска среда. Гарантиране, че съответните закони и процедури, както и административният и оперативният капацитет на митническата администрация отговарят на целите за ефективен контрол и подпомагат по принцип улесняването на законната търговия, като същевременно с това гарантират сигурност и предотвратяват измами. Граничното сътрудничество между ЕС и Украйна е един от показателите за развиване на митническите отношения, тъй като оказва непосредствено влияние върху търговци, спедитори и пътници;
- разработване от страна на Украйна на система за одобрен икономически оператор с цел улесняване на търговията, предвиждаща възможност за взаимно признаване; ЕС може да предостави съответната подкрепа при поискване.

(ii.) Управление на риска и борба с измамите:

- осъществяване на сътрудничество по отношение на прилагането на модерни техники за митнически контрол, основаващи се по-специално на селективен контрол, базиран на риска, опростени процедури за освобождаване на стоки и проверки след митническото оформяне; взаимното запознаване със системите за управление на риска на двете страни може да се извърши под формата на учебни посещения или семинари;
- проучване на възможностите за изграждане на междуведомствени и международни механизми (включително онлайн платформи) за обмен на данни, *inter alia*, по отношение на стоки и превозни средства, в съответствие със съответните стандарти и регулации за защита на данните в рамките на работната група, учредена съвместно от ЕС и източните съседи;
- засилване на диалога относно борбата с измамите с цел предотвратяване и осъществяване на правоприлагащи мерки по отношение на незаконната търговия, включително с акцизни стоки, по-специално цигари, като може също да бъде обменян практически опит и да бъдат организирани съвместни акции.

(iii.) Инвестиции в модернизирването на митниците:

- разработване и прилагане на всеобхватен стратегически план с помощта на ЕС, по искане на Украйна, за митническата администрация, включително по отношение на структури, процедури, ресурси, ИТ подкрепа и план за изпълнение. Концепциите на ЕС за модернизиране на митници могат да бъдат използвани като основа;
- допълнително развитие на украинското митническо законодателство и разпоредбите за неговото прилагане в съответствие с международните инструменти и стандарти, приложими в сферата на митниците и търговията, включително разработените от ЕС, Световната митническа организация (СМО), Световната търговска организация (СТО), ООН;
- осъществяване на сътрудничество в областта на въвеждането на модерна хармонизирана система с оглед приемане на Комбинираната номенклатура и осигуряване на подходяща и съгласувана класификация на стоките;

- гарантиране на най-високите стандарти за етичност в митническата администрация, по-специално на границата, посредством прилагането на мерки, които отразяват принципите на Декларацията на СМО от Аруша;
- осъществяване на сътрудничество за допълнителното развитие на процедурите и практиките за митническа оценка с цел повишаване на тяхната прозрачност и ефективност, включително чрез обмен на най-добри практики относно прилагането на стандартите на СТО;
- предприемане на всички необходими стъпки в рамките на компетентността на страните за улесняване на бъдещото участие на Украйна както в работната група ЕС—ЕАСТ, така и в работната група ЕС/ЕАСТ и ГЕМ (Група за електронни митници) — НКТС (нова компютризирана транзитна система);
- изработване, с помощта на ЕС и по искане на Украйна, и изпълнение на всеобхватен стратегически план за митническата администрация с цел привеждане на нейната нормативна уредба в областта на транзита и нейните оперативни процедури и информационни системи в съответствие с конвенциите на ЕС/ЕАСТ относно обща транзитна процедура и опростяване на формалностите при търговията със стоки с оглед гарантиране на бъдещото членство на Украйна в посочените конвенции и нейното участие в общата транзитна система; осигуряване на съответната подкрепа или осъществяване на туининг проекти с украинската митническа администрация относно прилагането на общата транзитна система и НКТС, по инициатива на Украйна;
- осигуряване на ad hoc участие, като се вземат под внимание заложените в украинското законодателство финансови ограничения, на експерти от украинските митници в Програмата на ЕС „Митници 2020“ (Регламент (ЕС) № 1294/2013), която изисква промени в националното законодателство като следваща стъпка, сключване на двустранно споразумение относно редовното участие в програмата, след като Украйна е достигнала достатъчно ниво на сближаване на съответното законодателство и административни методи с тези на ЕС.

(iv.) Правила за произход:

Страните си сътрудничат по отношение на подготовката за надлежното прилагане на правилата за произход, приложими между страните, по-специално чрез:

- предоставяне на необходимата подкрепа на украинската митническа администрация под формата на учебни посещения или семинари относно прилагането на правилата за произход, по инициатива на Украйна;
- подпомагане на Украйна в изготвянето на обстоен анализ на бъдещото присъединяване към паневросредиземноморската конвенция относно правилата за произход, която, разширявайки областта на кумулацията, ще създаде нови ползи за украинските икономически оператори;
- прехвърляне на отговорността за издаване на сертификати за движение EUR 1 от украинската търговска камара към украинската митническа администрация;

- разработване на механизъм за осигуряване на ефективно прилагане на правилата за произход спрямо стоки, внесени от временно окупираната територия на Крим;
- обмен на най-добри практики между митническите органи относно предоставянето на статут на одобрен износител.

5.10 Търговия и устойчиво развитие

Страните провеждат диалог по въпросите, обхванати от главата „Търговия и устойчиво развитие“ от Споразумението за асоцииране.

5.11 Прозрачност на регулациите

Страните обръщат специално внимание на сътрудничеството в следното:

- гарантиране на съответствието на мерките от общ характер, включително вътрешните регулации за прилагането на регулаторната политика в сферите, обхванати от условията на дял „Търговия и свързани с търговията въпроси“ от Споразумението за асоцииране, с изискванията на принципа за прозрачност;
- установяване на точка за контакт и на механизъм за обработка на искания от заинтересовани лица относно действащи или предложени мерки от общ характер и относно практическото прилагане на тези мерки, които могат да повлияят на засегнати в Споразумението въпроси.

5.12 Търговия и регулаторно сътрудничество

Страните обръщат специално внимание на сътрудничеството относно допълнителната хармонизация на украинското законодателство с достиженията на правото на ЕС в сферата на:

- рекламиране на продажби от разстояние;
- гарантиране на безопасността на хранителните продукти и информиране на потребителите за свойствата на продуктите;
- изпълнение на програмата на ЕС за бюджетна подкрепа в областта на премахването на техническите бариери пред търговията (ТБТ).

6. Енергийно сътрудничество, включително по ядрените въпроси

Въз основа на продължаващото прилагане на Меморандума за разбирателство в областта на енергийното сътрудничество между ЕС и Украйна и като се подготвят за прилагането на достиженията на правото на ЕС, посочени в съответното приложение към Споразумението за асоцииране, във връзка с поетите от Украйна ангажименти като договаряща страна по Договора за Енергийна общност и съгласно съответните многостранни споразумения, страните обръщат специално внимание на сътрудничеството, като предприемат следните стъпки:

6.1 Интеграция на енергийните пазари

- приемане на нова енергийна стратегия и на план за действие за нейното изпълнение;

- изпълнение на Третия енергиен пакет съгласно задълженията по Договора за създаване на Енергийна общност;
- допълнително укрепване на капацитета и независимостта на Националната комисия за регулиране на енергийните и комуналните услуги (НКРЕКУ);
- продължаване на реформата на цените на природния газ и електроенергията и предприемане на мерки за осигуряване на цялостни плащания на доставките на електроенергия и природен газ;
- продължаване на съвместната работа, в тясно сътрудничество с международните финансови институции, за цялостното прилагане на Съвместната декларация, приета от Международната конференция за обновяването и модернизацията на газопреносната мрежа в Украйна от 23 март 2009 г., по-специално що се отнася до реформата на газовия сектор и реструктурирането на държавната компания „Нафтогаз“;
- осъществяване на ефективно сътрудничество по провеждането на проучването относно осъществимостта на интеграцията на обединената енергийна система на Украйна със Съюза на централноевропейските електроенергийни мрежи в съответствие с изискванията на ЕМОПС-Е (Европейска мрежа на операторите на преносни системи на електроенергия) и извършване на съвместен анализ на разходите и ползите от тази интеграция в сравнение с възможни алтернативи на пълната синхронизация;
- осигуряване на експертна подкрепа от страна на ЕС за изработването на законодателството, необходимо за изпълнението на задълженията на Украйна по силата на Договора за създаване на Енергийна общност.

6.2 Енергийна сигурност

- приемане и прилагане на мерките, които да бъдат заложили в Правителствения план за действие при извънредни ситуации в областта на националната енергетика;
- изпълнение на препоръките, направени в доклада за стрес теста на ЕС от октомври 2014 г.;
- изготвяне и изпълнение на решение относно стратегическите петролни запаси;
- подпомагане на Украйна в укрепването на нейната енергийна сигурност.

6.3 Енергийна ефективност, енергия от възобновяеми източници и екологични аспекти

- прилагане на директивите на ЕС в областта на енергийната ефективност и възобновяемите източници на енергия съгласно Договора за създаване на Енергийна общност и на решенията на Съвета на министрите по Договора за създаване на Енергийна общност;
- разработване и приемане, до края на 2015 г., на Национална схема за намаляване на емисиите и осъществяване на сътрудничество за своевременното изпълнение на плана с оглед спазване на задълженията

по силата на Договора за създаване на Енергийна общност и съответните цели на ЕС.

6.4 Реформа във въгледобивния сектор

- изпълнение на препоръките на Програмата за реформа във въгледобивния сектор с цел постепенното премахване на субсидиите за държавни компании от минния сектор, които са тежко бреме за държавния бюджет, като същевременно с това се подобряват безопасността и екологичните стандарти и се отчитат социалните аспекти.

6.5 Ядрена безопасност

Страните продължават да си сътрудничат в следното:

- проекти, свързани с извеждане от експлоатация на АЕЦ „Чернобил“ и плана за изграждане на защитен саркофаг, за възстановяване на околната среда около площадката в Чернобил до безопасна за околната среда ситуация след инцидента, довел до разрушението на четвърти блок (в рамките на международния фонд, управляван от ЕБВР);
- проекти в рамките на инструмента за сътрудничество в областта на ядрената безопасност (ИСОЯБ), подкрепящи по-специално ядрения регулатор и управлението на ядрените отпадъци;
- осъществяване на дейности в съответствие с „Националния план за действие въз основа на резултатите от стрес тестовете“, разработен след проведените стрес тестове в украинските атомни електроцентрали и включващ препоръките на Групата на европейските регулатори в областта на ядрената безопасност (ENSREG).

7. Други секторни въпроси

7.1 Публичен вътрешен финансов контрол и външен одит и контрол

Страните осъществяват сътрудничество с цел гарантиране на развитието на публичния вътрешен финансов контрол и външен одит чрез:

- осигуряване на допълнително подобрение на системата за вътрешен контрол, включително функционално независим вътрешен одит, в държавните органи чрез хармонизация с общоприети международни стандарти и методологии и най-добри практики на ЕС;
- гарантиране на прилагането на международно признатите стандарти за външен одит (Международна организация на върховните одитни институции) от страна на върховната одитна институция (Сметна палата);
- осигуряване на ефективно сътрудничество със съответните институции и органи на ЕС в случай на проверки на място и инспекции, свързани с управлението и контрола на средствата на ЕС, съобразно съответните правила и процедури.

7.2 Данъчно облагане

Засилване и укрепване на сътрудничеството, насочено към подобряване и развитие на данъчната система и администрация на Украйна, въз основа на международни и европейски стандарти, включително подготовката за постепенно приближаване към

данъчната структура съгласно достиженията на правото на ЕС, посочени в съответното приложение към Споразумението за асоцииране, по-специално чрез:

- усъвършенстване и опростяване на данъчното законодателство, включително;
- подобряване на международното сътрудничество в областта на данъчното облагане с цел укрепване на доброто управление в данъчната сфера, както е описано в Споразумението за асоцииране. По отношение на лоялната данъчна конкуренция се вземат предвид принципите на Етичния кодекс за корпоративно данъчно облагане на ЕС;
- подобряване на капацитета на данъчната администрация, по-специално чрез преминаване към по-целенасочена и основаваща се на риска система за данъчен контрол и одити;
- въвеждане на устойчиво и бързо решение по отношение на изоставането на възстановяването на ДДС;
- предприемане на мерки за хармонизиране на политиките за противодействие и борба с измамите и контрабандата с акцизни продукти.

7.3 Статистика

- подготовка за прилагане на изискванията на Статистически сборник на ЕК, приложен към Споразумението за асоцииране;
- подобряване на координационната роля на Държавната статистическа служба на Украйна в националната статистическа система чрез нейното подходящо и изрично отразяване в статистическото законодателство, чрез сключване на меморандум за разбирателство с ключовите служби, предоставящи официална (държавна) статистика, и въвеждане на изготвянето на координирана статистическа работна програма, съдържаща всички официални статистически данни;
- засилване на професионалната независимост на Държавната статистическа служба на Украйна в съответствие с Кодекса на европейската статистическа практика;
- привеждане на украинския закон за „държавната статистика“ в съответствие с европейските изисквания по отношение на учредяването на Национален статистически съвет и прилагането на Кодекса на европейската статистическа практика;
- подобряване на разпространението на официална (държавна) статистика, включително подходящи метаданни, до всички потребители, включително правителство, гражданско общество, бизнес общността, медиите и др., чрез модерни и интегрирани инструменти за разпространение, по-специално интернет страници, лесни за употреба бази данни и т.н.;
- повишаване на качеството на официалната (държавна) статистика в сътрудничество с други доставчици на данни и потребители на данни, разработване и въвеждане на рамка за осигуряване на качеството, включително изготвяне и публикуване на доклади за качеството.

7.4 Транспорт

Страните си сътрудничат за оказване на подкрепа на Украйна в подготовката за прилагането, както и при самото прилагане, на достиженията на правото на ЕС, посочени в съответните приложения към Споразумението за асоцииране:

(i.) Транспорт:

- засилване на сближаването с достиженията на правото на ЕС в националното законодателство по отношение на всички видове транспорт и укрепване на капацитета на националните органи за въвеждане и прилагане на законодателството;
- по-нататъшно прилагане на националната транспортна стратегия на Украйна до 2020 г.;
- изготвяне и прилагане на реформи в транспортните подсектори (железопътен транспорт, морски и вътрешноводен транспорт, автомобилен и въздушен транспорт);
- подобряване на движението на пътници и стоки, повишаването на плавността на транспортните потоци между Украйна, ЕС и третите държави в региона, като се отстранят препятствията (административни, технически, трансгранични и др.), включително свързаните с планирането, изпълнението, експлоатацията и поддръжката на транспортни инфраструктури, както и опростяване на процедурите за международна търговия;
- разработване на национална система за моделиране на транспортния поток, както и на програма за изпълнение на националната (приоритетна) транспортна мрежа на Украйна, съвместима с инфраструктурата на транспортната мрежа на Източното партньорство, и разработване на поредица от зрели проекти;
- разработване на интермодални и мултимодални услуги чрез ефективна логистична система и прилагане на решения, свързани с оперативната съвместимост на различни междурелсия и други технически стандарти;
- актуализиране на националната стратегия и програма за подобряване на пътната безопасност и продължаване на осъществяваните дейности.

(ii.) Въздухоплаване:

- подписване на Споразумение за общо авиационно пространство в рамките на 2015 г. и своевременното му сключване;
- предприемане на дейности за привеждане на законодателството на Украйна в областта на въздухоплаването в съответствие със законодателството на ЕС;
- изпълнение на изискванията и стандартите на ЕС в областта на въздухоплаването въз основа на Споразумение за общо авиационно пространство след неговото подписване през 2015 г. и засилване на административния капацитет на въздухоплавателните органи;
- поддържане и надграждане на сътрудничеството с Европейската агенция за авиационна безопасност (ЕААБ) по отношение на въпросите за

авиационната безопасност в ЕС, включително относно сближаването на украинската система за издаване на сертификати за летателна годност с тази на ЕС.

7.5 Околна среда и изменение на климата

Страните си сътрудничат за оказване на подкрепа на Украйна в подготовката за прилагането, както и при самото прилагане на достиженията на правото на ЕС, посочени в съответните приложения към Споразумението за асоцииране:

- изпълнение от страна на Украйна на основните цели (стратегия) на Националната стратегия за околната среда за периода до 2020 г. и Националния план за действие относно околната среда за периода 2011—2015 г.;
- укрепване на административния капацитет на национално, регионално и местно равнище, включително чрез изграждане на ефективен капацитет за инспекции и правоприлагане;
- по-нататъшно развитие и прилагане на украинското законодателство за околната среда, стратегии и планове, по-специално по отношение на оценката на въздействието върху околната среда, стратегическата екологична оценка, достъпа до екологична информация и участието на обществеността, по-специално във връзка с конвенциите от Еспо и Орхус;
- преодоляване на законодателните пропуски в националното законодателство и разработване на национални инструменти за прилагане в съответствие с многостранните споразумения за околната среда, подписани и ратифицирани от Украйна и ЕС;
- засилване на диалога в рамките на съвместната работна група ЕС—Украйна по въпросите на изменението на климата по отношение на приноса за ново глобално споразумение относно изменението на климата и за неговото подписване, както и по отношение на разработването и прилагането на политика за изменението на климата, по-специално чрез вътрешни системи за търговия с емисии и план за действие, предвиждащ дългосрочни мерки, с цел смекчаване и адаптиране към изменението на климата;
- насърчаване на устойчивото развитие и повишаването на екологосъобразността на икономиката, *inter alia*, чрез прилагане на мерки, свързани с управлението на отпадъците и екологосъобразните обществени поръчки, както и чрез въвеждане на принципи и решения за ефективното използване на ресурсите;
- развитие на мрежата от защитени зони в Украйна въз основа на принципите на мрежата „Натура 2000“;
- повишаване на ефективността на мерките за защита на озоновия слой и за опазване на околната среда чрез намаляване на емисиите на флуорирани парникови газове;
- осъществяване на сътрудничество за изпълнение на пътните карти за постигане на свързаните с водните ресурси цели на хилядолетието за развитие и целите за интегрирано управление на водните ресурси, като се използва националният политически диалог в рамките на Инициативата

на ЕС за водите и с помощта на сближаването със законодателството на ЕС относно водите и неговото прилагане;

- насърчаване на прилагането на Букурещката конвенция и протоколите към нея, включително сътрудничество с крайбрежни държави по отношение на прилагането на Рамковата директива за морска стратегия, както и осъществяване на сътрудничество със страните по тази конвенция с цел подпомагане на присъединяването на Европейския съюз към конвенцията;
- работа върху изграждането на обща информационна система за околната среда в рамките на Източното партньорство;
- продължаване на тясното сътрудничество с Регионалния център по околната среда за Централна и Източна Европа, по-специално съответната дейност по отношение на учредяването на представителство на Регионалния център по околната среда в Украйна, *inter alia*, с цел повишаване на осведомеността за околната среда и насърчаване на ролята на гражданското общество в областта на въпросите на околната среда.

7.6 Гражданска защита

Страните си сътрудничат в подкрепата на Украйна за:

- засилване на диалога и укрепване на капацитета за предотвратяване, подготовка и реагиране по отношение на природни бедствия и бедствия, причинени от човешка дейност, както и за изпълнение на Административното споразумение за сътрудничество в областта на гражданската защита между Украйна и Европейската комисия чрез изработване и прилагане на двугодишни работни планове;
- отбелязване на напредък в разработването на оценка и картографиране на риска от бедствия за цялата страна, както и за прилагане на европейските системи за ранно предупреждение и средства за наблюдение в Украйна;
- предприемане на действия за разработването на стратегия за намаляване на промишлените рискове и предотвратяване на бедствия, причинени от човешка дейност, както и за проучване на възможностите за финансиране на нейното изпълнение;
- отбелязване на напредък по отношение на изпълнението на „Програмата за действие от Хього: Изграждане на устойчивостта към бедствията на нациите и общностите“.

7.7 Политика в областта на промишлеността и предприятията

Страните развиват и засилват своето сътрудничество по отношение на политиката в областта на промишлеността и предприятията, като по този начин подобряват бизнес средата за всички икономически оператори, със специален акцент върху малките и средните предприятия (МСП). Страните си сътрудничат за прилагането на политика за МСП, основаваща се на десетте принципа на Законодателния акт за малкия бизнес в Европа („Small Business Act“) и най-добрите практики на ЕС, и поддържат редовен диалог относно политиката в областта на промишлеността и предприятията, по-специално чрез:

- установяване на специален двустранен диалог за МСП, с активното участие на представители както на правителството, така и на бизнес асоциации, за обмен на най-добри практики с цел привеждане на украинските политики в съответствие със законодателството на ЕС, както и за насърчаване на залагането на политики, благоприятстващи МСП, в най-новото украинско законодателство чрез прилагането на принципа „Мисли първо за малките“ и теста за МСП. Участието в програми на ЕС също ще бъде обсъдено в контекста на този диалог.

В допълнение към това, в рамките на Дискусионната група за МСП на Източното партньорство, страните:

- си сътрудничат за гарантиране на изпълнението на препоръките, очертани в първата оценка на „Small Business Act“: „Показател за политиката за МСП: държави от Източното партньорство за 2012 г. — Напредък в прилагането на Законодателния акт за малкия бизнес в Европа“, извършена от ОИСР в сътрудничество с Европейската комисия, Европейската фондация за обучение и ЕБВР;
- си сътрудничат по отношение на втория кръг от оценката на „Small Business Act“ и използване на процеса на оценка като възможност за подчертаване на ключовата роля на МСП за подобряване на бизнес средата в Украйна;
- продължават своето сътрудничество в рамките на проекта за прилагане на оценката на „Small Business Act“ („Стратегии за конкурентоспособност на МСП от Източното партньорство, Фаза II“) за подобряване на бизнес средата в Украйна;
- продължават сътрудничеството за улесняване на участието на Украйна в Програмата за конкурентоспособност на предприятията и МСП (COSME).

7.8 Дружествено право, корпоративно управление, счетоводство и одит

Страните засилват своето сътрудничество във всички области на дружественото право, корпоративното управление, счетоводството и одита чрез обмен на опит и информация за своите най-добри практики и своите текущи регулаторни рамки, по-специално:

- подготовка за прилагане на достиженията на правото на ЕС, посочени в съответните приложения към Споразумението за асоцииране, чрез постепенно сближаване на украинското законодателство в областта на дружественото право с достиженията на правото на ЕС в тази област;
- чрез развитие на административния капацитет на съответните държавни институции;
- подобряване на действието на дружественото право чрез постоянен преглед, модернизация на съответното законодателство и неговото прилагане, включително по-конкретно що се отнася до Закона за акционерните дружества;
- опростяване на правилата и процедурите за регистрацията на юридически лица, включително дружества, и на физически лица, включително предприемачи, за започване и прекратяване на бизнес дейност;

- по-нататъшно развитие на политиката на корпоративно управление и подпомагане на постигането на съответствие с кодекса за корпоративно управление съгласно международните стандарти, както и постепенно сближаване с разпоредбите и препоръките на ЕС в тази област;
- въвеждане на съответните международни одитни стандарти на национално равнище;
- насърчаване на прилагането на международните счетоводни стандарти от страна на всички регистрирани за борсова търговия дружества на национално равнище, по-специално чрез въвеждане на специален механизъм за тази цел.

7.9 Финансови услуги

Страните:

- се подготвят за прилагането на достиженията на правото на ЕС в съответните области на финансовите услуги съгласно Споразумението за асоцииране чрез постепенно и поэтапно сближаване, въз основа на актуализиран списък на действащото законодателство, преди съответните приложения към Споразумението за асоцииране да бъдат официално актуализирани;
- осъществяват сътрудничество с цел гарантиране на ефективното прилагане на пруденциална регулаторна рамка и надзор, еквивалентни на съществуващите в ЕС по отношение на финансовите пазари и дейности;
- осъществяват сътрудничество с оглед подобряване на административния капацитет на надзорните органи в съответствие с международно признати стандарти;
- насърчават сътрудничеството между Украйна и надзорните органи на ЕС, особено по отношение на обмена и разкриването на информация;
- разработват национално законодателство относно предотвратяването и противодействието на изпирането на пари и финансирането на тероризма, по-специално чрез прилагане на стандартите на Специалната група за финансови действия (FATF), както и съответното законодателство на ЕС в областта на изпирането на пари и борбата с финансирането на тероризма;
- продължават организирането на съвместни семинари, конференции, обучение, работни срещи и учебни посещения относно противодействието на изпирането на пари и финансирането на тероризма, както и изпращане на покани до украински експерти за участие в съответни прояви на ЕС.

7.10 Информационно общество

Страните си сътрудничат за оказване на подкрепа на Украйна в подготовката за прилагането, както и при самото прилагане на достиженията на правото на ЕС,, посочени в съответните приложения към Споразумението за асоцииране, по-специално чрез:

- допълнителни мерки от страна на Украйна за сближаване на законодателството в областта на електронните комуникации с достиженията на правото на ЕС;
- засилване на независимостта и административния капацитет на националния регулатор в сферата на комуникациите с цел осигуряване на неговата способност да предприема подходящи регулаторни мерки и да налага изпълнението на своите собствени решения и всички приложими нормативни разпоредби, както и с цел гарантиране наличието на лоялна пазарна конкуренция;
- изготвяне и прилагане на националните стратегии за информационно общество и цифрови пазари и изработване на подходящо законодателство, включително насърчаване на ширококолов достъп, повишаване на сигурността на мрежите и поощряване на използването на информационни и комуникационни технологии за постигане на растеж и заетост в икономиката, в съответствие с нормативните разпоредби на ЕС.

7.11 Туризм

Страните провеждат редовен диалог по въпросите, обхванати от глава „Туризм“ от Споразумението за асоцииране. В рамките на участието на Украйна в Програмата за конкурентоспособност на предприятията и МСП (COSME) ще бъдат предприети специфични действия и по отношение на туризма, като се поставя акцент върху повишаването на конкурентоспособността и устойчивия растеж в сектора.

7.12 Селско стопанство и развитие на селските райони

Страните си сътрудничат за оказване на подкрепа на Украйна в подготовката за прилагането, както и при самото прилагане на достиженията на правото на ЕС, посочени в съответните приложения към Споразумението за асоцииране, по-специално чрез засилени дейности в рамките на установения диалог в областта на селското стопанство, по-специално чрез:

- изработване и прилагане на нов план за действие, насочен към сближаване на сектора с политиките и законодателството на ЕС в областта на селскостопанската политика и развитието на селските райони;
- подпомагане на развитието на открит и прозрачен пазар на земеделска земя с цел увеличаване на производителността и стабилността на инвестиционната среда;
- засилване на сътрудничеството в областта на научните изследвания и обмена на най-добри практики за използването на биотехнологии в земеделието;
- обучение на централните и местните администрации по отношение на нови модели на политики за развитие на селските райони с оглед по-нататъшно изпълнение на програми за селски райони;
- обмен на най-добри практики относно възобновяването и съхраняването на природните ресурси с цел осигуряване на ефективно, устойчиво и висококачествено селскостопанско производство;

- обмен на най-добри практики за устойчиво селскостопанско производство на възобновяеми енергийни ресурси и тяхното използване, включително в селското стопанство;
- изследване на опита на ЕС в областта на преминаването към предоставянето на директно подпомагане на селскостопански производители;
- подобряване на конкурентоспособността на селскостопанското производство, включително чрез осъществяване на сътрудничество по отношение на прилагането на схеми за качество.

7.13 Политика в областта на рибарството и морска политика

- укрепване на сътрудничеството и съвместната работа в областта на устойчивия риболов в Черно море, както чрез двустранни, така и чрез многостранни рамки, въз основа на екосистемен подход към управлението на рибарството;
- засилване на научното и техническото сътрудничество с оглед осигуряване на капацитет за мониторинг на риболова и оценка на състоянието на запасите от морски ресурси и на морската среда;
- насърчаване на интегриран подход към морското дело и осигуряване на обмен на най-добри практики в тази област чрез засилване на двустранния диалог и чрез набелязване на области от взаимен интерес и полза за бъдещо черноморско сътрудничество в контекста на интегрираната морска политика на ЕС (Стратегия за „син растеж“).

7.14 Наука, технология и иновации

Страните осъществяват сътрудничество за:

- засилване на съвместната работа в областта на изследванията и иновациите, по-специално чрез ефективно присъединяване на Украйна към програмата „Хоризонт 2020“ и евентуално присъединяване към допълващата я програма на Евратом, като се засилва институционалната подкрепа, свързана с подобно присъединяване към програми, с цел постигане на максимално въздействие;
- осигуряване на обмен на най-добри практики по отношение на организирането и прилагането на научноизследователски и иновационни политики, както и управлението и прегледа на свързани програми и водещи инициативи;
- подпомагане на укрепването на капацитета на Украйна в областта на научноизследователските и иновационните дейности, по-специално чрез подобряване на рамковите условия за улесняване на партньорствата между научноизследователския и промишления сектор и пазарната експлоатация на резултатите от научните изследвания;
- активизиране на прилагането на разпоредбите на Споразумението за научно и технологично сътрудничество между Украйна и ЕС.

7.15 Космическо пространство

Страните си сътрудничат в областта на въпросите, обхванати от глава „Космическо пространство“ от Споразумението за асоцииране, включително участието в проекта за

разширяване на Европейската геостационарна служба за навигационно покритие (EGNOS) и Рамковата програма „Хоризонт 2020“.

7.16 Защита на потребителите

С оглед подготовката за прилагане на достиженията на правото на ЕС, посочени в съответните приложения към Споразумението за асоцииране, страните си сътрудничат с цел:

- обмен на информация и започване на диалог по въпросите на защитата на потребителите. Страните могат да проучат възможността за допълнително сътрудничество по въпроси от взаимен интерес;
- насърчаване на оправомощаването на потребителите;
- засилване на административния капацитет за прилагане на законодателството за защита на потребителите в Украйна, по-специално чрез обучение и техническа помощ в рамките на Програмата за техническа помощ и обмен на информация (TAIEX) за украинската публична администрация, включително съдебните и законодателните органи и организациите на гражданското общество, относно транспонирането на законодателството на ЕС и последващото му въвеждане и прилагане.

7.17 Социално сътрудничество

Страните осъществяват сътрудничество за:

- подготовката на прилагането на достиженията на правото на ЕС в областта на равенството между половете, борбата срещу дискриминацията, здравословните и безопасни условия на труд, трудовото законодателство и работната среда, посочени в съответните приложения към Споразумението за асоцииране, по-специално:
 - засилване на административния капацитет и на капацитета за прилагане на законодателството в областта на здравословните и безопасни условия на труд и трудовото законодателство на инспекциите по труда и по-специално на държавните органи, занимаващи се с въпросите на безопасността на труда и здравната защита, както и публичните институции, отговарящи за безопасността на труда;
 - засилване на практическите мерки в областта на равенството между половете с цел намаляване на разликите в заплащането на жените и мъжете, както и в сферата на антидискриминацията;
 - обучение в областта на най-добрите практики и опит относно ефективната публична администрация в областта на здравната защита на работното място;
- разработване на стратегически подход по отношение на заетостта с цел гарантиране на:
 - постигането на по-пълно съответствие между уменията и работните места на украинския трудов пазар и неговата ефективност;

- укрепване на капацитета на администрацията, отговаряща за политиката по заетостта, включително на публичните служби по заетостта;
 - насърчаване на достойния труд и трансформирането на неформалния сектор във формална дейност и прилагане на държавните програми за достоен труд, приети между Международната организация на труда (МОТ) и Украйна;
 - насърчаване на антидискриминацията и гарантиране на равни възможности, по-специално по отношение на хората с увреждания, особено в контекста на заетостта.
- обмен на най-добри практики по отношение на подобряването на ефективността на социалната защита с оглед увеличаване както на нейната социална адекватност, така и на нейната финансова устойчивост, както и с оглед значително намаляване на броя бедни и уязвими хора;
 - насърчаване както на социален триалог, така и на социален диалог и изграждането на капацитет на социалните партньори, включително в рамките на Програмата TAIEX;
 - насърчаване на сключването на споразумения между Украйна и държавите — членки на ЕС, относно координацията на социалното осигуряване на работници — украински граждани, законно наети на работа в държави — членки на ЕС;
 - обмен на най-добри практики по отношение на предоставянето на социални услуги с цел насърчаване на полезните взаимодействия между публичните и частните партньори в този сектор в Украйна.

7.18 Обществено здраве

Страните осъществяват сътрудничество за:

- извършване на реформа на сектора на здравеопазването;
- укрепване на капацитета за здравно управление, по-специално в сферата на общественото здраве;
- подготовка за прилагането на достиженията на правото на ЕС в областта на здравеопазването, по-специално посочените в съответните приложения към Споразумението за асоцииране, включително що се отнася до тютюна, кръвта, тъканите и клетките и заразните болести;
- предотвратяване на незаразни болести чрез здравно образование и насърчаване на здравословния начин на живот, както и чрез дейности, насочени към основните решаващи за здравето фактори и проблеми, като например здравето на майката и детето, психично здраве, пристрастяване към алкохол, наркотици и тютюн, както и чрез засилване на участието на гражданското общество;
- предотвратяване и контрол на заразните болести, по-специално ХИВ/СПИН, туберкулоза, инфекции, предавани по полов път, и хепатит С и В, включително чрез сътрудничество с Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията;

- постепенно създаване на политика и регулаторен диалог относно медицинските продукти;
- обмен на данни за добри практики за преодоляване на рискови фактори, като тютюнопушене и пасивно тютюнопушене, чрез прилагане на Рамковата конвенция за контрол на тютюна (РККТ);
- изграждане на капацитет за преодоляване на трансгранични заплахи за здравето чрез изпълнение на Международните здравни правила, включително планиране на подготвеността и ответните мерки, както и провеждане на обучения;
- участие в мрежите и работните групи на ЕС по въпросите на общественото здраве, като например Експертната група по ХИВ/СПИН и Форума на гражданското общество за ХИВ/СПИН;
- въвеждане на иновации по отношение на общественото здравеопазване и насърчаване на електронното здравеопазване.

7.19 Образование, обучение и младеж

Страните осъществяват сътрудничество за:

- подпомагане на реформата и модернизацията на висшето образование, по-специално прилагането на новия Закон за висшето образование, с цел допълнителна интеграция в Европейското пространство на висшето образование;
- извършване на съвместни дейности и обмен на информация относно осигуряването на качество с оглед насърчаване прилагането на международните критерии за оценка и практики на мониторинг; относно развитието на университетската автономия; както и относно професионализирането на управлението на висшето образование;
- повишаване на осведомеността и насърчаване на участието на Украйна в програмите на ЕС в сферата на образованието, като например „Еразъм +“ и „Мария Склодовска-Кюри“ за обучение и мобилност на изследователи;
- полагане на усилия за постигане на взаимно академично и професионално признаване на квалификации, дипломи и образователни сертификати;
- провеждане на съвместни дейности и обмен на информация с цел въвеждане на Националната квалификационна рамка в Украйна и допълнителното приобщаване на Украйна към Европейската квалификационна рамка;
- извършване на съвместни дейности и обмен на информация с цел подпомагане на Украйна в сближаването на нейната система за професионално обучение с модернизирането на структурите на ЕС за професионално образование и обучение, както се предвижда в Процеса от Копенхаген, и чрез инструменти като Европейската квалификационна рамка (ЕКР), Европейската система за кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) и Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EQARF);

- засилване на диалога за системите за общо образование, дистанционното обучение и ученето през целия живот;
- засилване на международния обмен и сътрудничество в областта на неформалното образование по отношение на младежи и на хора, работещи с младежи, като средство за насърчаване на участието на младите хора в демократичния живот и пазара на труда, на капацитета на младежките организации и на диалога за политиката за младежта, *inter alia*, чрез програми на ЕС по отношение на младежта, като например „Еразъм+“.

7.20 Култура

- страните насърчават прилагането на Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване и насърчаване на многообразието от форми на културно изразяване от 2005 г.;
- сътрудничество относно разработването на приобщаваща културна политика в Украйна и по отношение на съхраняването и остойностяването на културното и природното наследство;
- насърчаване на участието на украинските културни дейци в програми за културно сътрудничество и подготвяне на участието на Украйна в програмата на ЕС „Творческа Европа“, включително подпрограмата за култура.

7.21 Спорт и физическа активност

Страните обменят информация и добри практики в следните области: насърчаване на здравословната физическа активност, национални системи за компетенции и квалификации в спортния сектор, интеграция на групи в неравностойно положение, борбата срещу употребата на допинг, борбата с уреждането на изхода от спортни срещи.

7.22 Сътрудничество на гражданското общество

Страните си сътрудничат по отношение на запознаването на украинските институции на гражданското общество, включително националната платформа „Форум на гражданското общество на страните от Източното партньорство“, с процеса на консолидация и диалог между социалните партньори в ЕС, с цел допълнително интегриране на гражданското общество в политическите процеси в Украйна.

7.23 Трансгранично и регионално сътрудничество

- изпълнение на Меморандума за разбирателство за започване на диалог относно регионалната политика и развитието на регионално сътрудничество;
- засилване на сътрудничеството в рамките на регионални и трансгранични програми между Украйна и ЕС с цел намаляване на неравностойното

развитие на отделните региони и осигуряване на тяхното благоденствие чрез:

- изграждане на дългосрочни връзки между социалните и икономическите субекти от двете страни на общите граници, допринасящи за повишаването на конкурентоспособността на граничните територии;
- осъществяване на съвместни дейности за насърчаване на социалното и икономическото развитие в граничните територии и интегриране на тези дейности в разработването на по-дългосрочните регионални политики.
- намаляване на въздействието на границата като физическа бариера чрез:
 - установяване на близки контакти между регионалните и местните органи;
 - подобряване на ефективността на граничните процедури, включително чрез следното:
 - подобряване на необходимата гранична инфраструктура.
- засилване на сътрудничеството в рамките на Стратегията на ЕС за региона на река Дунав (EUSDR), включително чрез участие в политическия диалог и изпълнение на дейности и проекти, приложими за Украйна, в сътрудничество със съответните държави — членки на ЕС.

7.24 Регионално развитие

- изпълнение на Меморандума за разбирателство за започване на диалог относно регионалната политика и развитието на регионално сътрудничество;
- изпълнение на Държавната стратегия за регионално развитие до 2020 г., приета през 2014 г.;
- определяне на рамка за регионално развитие чрез приемане на Закона относно основите на държавната регионална политика или чрез изменения на законодателството в областта на регионалното развитие;
- осигуряване на ефективен механизъм за координация, включително структурирана процедура за консултации със заинтересованите страни в областта на регионалното развитие (на национално и регионално равнище, включително гражданското общество);
- пълна прозрачност и надзор върху бюджета за регионално развитие, включително Държавния фонд за регионално развитие и субсидии.

7.25 Аудиовизуален сектор

- подготовка за прилагането на достиженията на правото на ЕС, посочени в съответните приложения към Споразумението за асоцииране, по-специално Директива 2007/65/ЕО от 11 декември 2007 г. относно аудиовизуалните медийни услуги за изменение на Директива 89/552/ЕИО на Съвета относно координирането на някои разпоредби, формулирани в

действащи закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до упражняване на телевизионна дейност ;

- подготовка за участието на Украйна в програмата на ЕС „Творческа Европа“, включително сътрудничество между Украйна и ЕС по отношение на определени части от подпрограма MEDIA.

7.26 Участие в програми и агенции на Съюза

Страните осъществяват тясно сътрудничество за изпълнение на разпоредбите на глава XXVIII от дял V от Споразумението за асоцииране, които дават право на Украйна да участва в програми на Съюза.

8. Разпоредби за осъществяване на контрол и докладване

Комитетът за асоцииране или други съответни органи правят преглед на напредъка в изпълнението на Програмата за асоцииране, както и на бъдещи приоритети и необходими поправки на Програмата за асоцииране. Комитетът за асоцииране заседава редовно, минимум един път годишно. Всяка страна може да извършва свой собствен преглед на напредъка в изпълнението на Програмата за асоцииране независимо от Комитета за асоцииране.